

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟ
ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ Ν.Ε ΓΛΩΣΣΑΣ 7 ΙΟΥΝΙΟΥ 2017

A. ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην ομιλία του ο Γ. Σκαλκέας προβληματίζεται σχετικά με τον ρόλο της επιστήμης και την ευθύνη του επιστήμονα στις μέρες μας. Η επιστήμη διευρύνοντας το ανθρώπινο πνεύμα διαφοροποιείται από την τεχνολογία, η οποία ικανοποιεί πρακτικές ανάγκες. Η ιλιγγιώδης σύγχρονη επιστημονική και τεχνολογική ανάπτυξη προκαλεί αμηχανία. Η επιστήμη υπηρετεί τον άνθρωπο αναδεικνύοντας το ηθικό και πνευματικό επίπεδό του. Η τεχνολογία ωστόσο δεν μπόρεσε να τον εξανθρωπίσει. Σε μία εποχή αλλοτριωτική, ο επιστήμονας είναι ηθικά και πνευματικά υπεύθυνος να αποφασίζει για την εφαρμογή των επιτευγμάτων του και να προβλέπει τα αποτελέσματά τους. Καθώς αυτό δεν συμβαίνει, η έρευνα χάνει τον προσανατολισμό της. Ο ακαδημαϊκός τονίζει, τέλος, πως η ανάπτυξη ανθρωπιστικής επιστήμης χρειάζεται επιστήμονες με υψηλά ιδανικά. (111 λέξεις)

B1.α. Λάθος

β. Λάθος

γ. Σωστό

δ. Σωστό

ε. Σωστό

B2. α) B2. α) Στην παράγραφο εντοπίζονται οι ακόλουθοι τρόποι ανάπτυξης:

– σύγκριση/ αντίθεση : συγκρίνονται η επιστήμη με την τεχνολογία ως προς τους στόχους τους και επισημαίνεται η διαφορά τους (*Επιστήμη, βέβαια, και τεχνολογία δεν ταυτίζονται, διότι η επιστήμη παραμένει προσηλωμένη στην όλο και πιο βαθιά κατάκτηση της γνώσης, ενώ η τεχνολογία έχει ως επιδίωξη την αξιοποίηση της επιστημονικής γνώσης για την υπηρετήση των τρεχουσών, πρακτικών αναγκών του ανθρώπου*)

– αιτιολόγηση : (*διότι η επιστήμη παραμένει προσηλωμένη στην όλο και πιο βαθιά κατάκτηση της γνώσης*)

Χρησιμοποιείται η διαρθρωτική λέξη *διότι*

Ο συγγραφέας αιτιολογεί γιατί επιστήμη και τεχνολογία δεν ταυτίζονται

– παραδείγματα: *Πολύ χαρακτηριστικά, ο Αϊνστάϊν [1879-1955] είχε τονίσει*

Σημείωση: ο μαθητής μπορεί να επιλέξει οποιονδήποτε από τους τρόπους ανάπτυξης αρκεί να τεκμηριώσει την απάντησή του

β) **βέβαια (1η παράγραφος)** έμφαση

εάν (2η παράγραφος) όρος/ υπόθεση/ προϋπόθεση

όμως (2η παράγραφος) αντίθεση

για τούτο (5η παράγραφος) αποτέλεσμα ή αιτιολόγηση

δηλαδή (6η παράγραφος) επεξήγηση

B3.α) Η επιστήμη ως αένας αγώνας του ανθρώπου.:
αιώνιος, ατέρμονος, ατελείωτος, ασταμάτητος

η επιστήμη παραμένει προσηλωμένη στην κατάκτηση της γνώσης.:

εστιασμένη ,επικεντρωμένη

Η προώθηση των φυσικών επιστημών και η έκρηξη της τεχνολογίας [...] εγείρουν απορίες. : *προκαλούν, γεννούν, ξεσηκώνουν*

το άγχος και η αγωνία αλλοτριώνουν [...] την πνευματική ολοκλήρωση των ανθρώπων. : *υποβαθμίζουν, φθείρουν, υπονομεύουν*

κάθε επιστημονικό επίτευγμα [...] θα αποβεί [...] καταστρεπτικό. : *ολέθριο, επιζήμιο*

β) συγκεκριμένο (2η παράγραφος) : αφηρημένο

βελτίωσε (2η παράγραφος) : επιδείνωσε, χειροτέρευσε

ευθύνη (4η παράγραφος) : ανευθυνότητα

υλική (4η παράγραφος) : άυλη ,πνευματική

ελευθερία (4η παράγραφος) : σκλαβιά, υποτέλεια, δουλεία

B5.α) Ασύνδετο σχήμα έχουμε, όταν λέξεις ή φράσεις βρίσκονται στο λόγο η μία μετά την άλλη χωρίς κάποια συνδετική λέξη ανάμεσά τους. Ο συγγραφέας περιγράφει με αυτόν τον τρόπο τη σύγχρονη εποχή ζωντανά, παραστατικά και άμεσα, καθώς το κείμενο αποτελεί ομιλία. Επιπλέον κατορθώνει να προσδώσει ένταση και ταχύτητα στο λόγο του. Έτσι καταφέρνει να επικαλεστεί το συναίσθημα του δέκτη, αφού τον ευαισθητοποιεί και τον προβληματίζει.

β) Ρητορική ερώτηση είναι η ερώτηση που διατυπώνεται απλώς ως σχήμα λόγου και όχι για να απαντηθεί, καθώς η απάντησή της είτε είναι αυτονόητη είτε εντελώς περιττή. Η ρητορική ερώτηση ισοδυναμεί με καταφατική ή αρνητική απόφαση και σκοπό έχει να προβληματίσει τον αναγνώστη και να τον οδηγήσει στο υπονοούμενο συμπέρασμα του πομπού.

Με τη βοήθεια του ρητορικού αυτού ερωτήματος ο συγγραφέας προβληματίζει το δέκτη σχετικά με τον ρόλο της τεχνολογίας, κάτι που αποτελεί και προσωπικό προβληματισμό του ακαδημαϊκού. Τοποθετημένο μάλιστα σε ένα κείμενο που αποτελεί προσχεδιασμένο προφορικό λόγο, εξυπηρετεί τον επικοινωνιακό στόχο του πομπού, τη συμμετοχή, την προσοχή και το ενδιαφέρον του δέκτη.

Γ1

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ/ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Κυρίες και κύριοι, αξιότιμοι καθηγητές, φίλες και φίλοι,

στο πλαίσιο της σημερινής μας εκδήλωσης, ελπίζοντας ότι εκφράζω και τις αγωνίες των - μέχρι πρότινος έστω – συμμαθητών μου, θα ήθελα να αναφερθώ στο ιδιαίτερα επίκαιρο θέμα της επιστήμης και στο πως αυτή λειτουργεί στην εποχή μας. Πιο συγκεκριμένα, νομίζω ότι αξίζει να εστιάσουμε στο ρόλο που αυτή διαδραματίζει για την αντιμετώπιση των σύγχρονων προβλημάτων, αλλά και στα απαραίτητα εφόδια που επιβάλλεται να διαθέτει ο επιστήμονας για να ανταπεξέλθει στις απαιτήσεις αυτού του ρόλου.

Α΄ ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ

- Υπάρχει βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης, μέσω κυρίως της προόδου της ιατρικής επιστήμης. Ενισχύεται η υγεία των ανθρώπων με την καταπολέμηση χρόνιων και μέχρι παλιότερα ανιάτων ασθενειών, αναβαθμίζεται η καθημερινότητα των ανθρώπων καθώς απαλλάσσεται από τους πόνους και αυξάνεται ο μέσος όρος ζωής.
- Η επιστήμη συμβάλλει στον εκσυγχρονισμό της παραγωγικής διαδικασίας, με αποτέλεσμα την άνοδο της ποσότητας αλλά και της ποιότητας των παραγομένων αγαθών. Έτσι, οδηγούμαστε σε οικονομική ανάπτυξη, ενώ με την παράλληλη μηχανοποίηση της παραγωγής και την αυξανόμενη εξειδίκευση μειώνεται σημαντικά ο εργασιακός κόπος και χρόνος.
- Η αξιοποίηση σύγχρονων επιστημονικών μεθόδων, όπως η χρήση προηγμένης αντιρρυπαντικής τεχνολογίας αλλά και η αναβάθμιση των μεθόδων εκμετάλλευσης των φυσικών πόρων που οδηγεί στην αειφόρο ανάπτυξη, συντελούν αποφασιστικά στην προστασία του περιβάλλοντος.
- Η τεχνολογία έχει πλέον καταργήσει ουσιαστικά τους περιορισμούς στην επικοινωνία αλλά και στη μετακίνηση των ανθρώπων.
- Με τις σύγχρονες δυνατότητες που παρέχονται για την απόκτηση γνώσης και την εύρεση ποικίλων πληροφοριών, προάγεται στην πράξη η απόκτηση ευρύτερης παιδείας και πνευματικής καλλιέργειας. Παράλληλα, η ευχέρεια παροχής εκπαίδευσης εξ αποστάσεως αίρει τις μορφωτικές ανισότητες.
- Επιτυγχάνεται ο εκδημοκρατισμός των κοινωνιών. Αυτό συμβαίνει με τον περιορισμό της γραφειοκρατίας, που δημιουργεί σαφώς πιο ευέλικτο τρόπο λειτουργίας των δημόσιων υπηρεσιών, αλλά και με την αύξηση του κοινωνικού ελέγχου, με την ενεργό συμμετοχή των πολιτών μέσω – κυρίως - του διαδικτύου.

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ

Η συμβολή, λοιπόν, της επιστήμης στη ζωή του σύγχρονου ανθρώπου είναι καταλυτική και εξαιρετικά πολύσυνθετη, καθώς οι στόχοι που τίθενται από την

εφαρμογή της την καθιστούν υπερπολύτιμη. Για την πραγματοποίησή τους πρέπει,καταρχήν, οι ίδιοι οι επιστήμονες να διαθέτουν συγκεκριμένα ηθικά εφόδια.

Β' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ

- Είναι απαραίτητο οι επιστήμονες να διακατέχονται από ανθρωπιστική παιδεία και πνεύμα αλληλεγγύης, προτάσσοντας την ιδέα «η επιστήμη για τον άνθρωπο» και όχι η «επιστήμη για την επιστήμη». Ο σεβασμός και η αγάπη για το συνάνθρωπο αποτελούν αδιαπραγμάτευτα εφόδια για ένα συνειδητοποιημένο επιστήμονα.
- Απαιτείται η ύπαρξη διεπιστημονικής συνεργασίας, ακόμα και μεταξύ επιστημόνων διαφορετικών εθνικοτήτων, ώστε να αξιοποιούνται εποικοδομητικά τα χαρακτηριστικά του κάθε συνεργαζόμενου μέλους.
- Βασική προϋπόθεση είναι επίσης η τιμιότητα για έναν επιστήμονα, ο οποίος οφείλει να λειτουργεί απαλλαγμένος από κάθε είδους δογματισμό ή φανατισμό στο πλαίσιο της ευρύτερης επιστημονικής κοινότητας.
- Ο επιστήμονας οφείλει να είναι αδέσμευτος από οικονομικά, πολιτικά ή εθνικιστικά συμφέροντα, με βασικό του χαρακτηριστικό την υπευθυνότητα, σε συνάρτηση πάντα με την επιστημονική του ιδιότητα.
- Είναι εξαιρετικά σημαντικό να διακρίνεται για το μέτρο στις επιλογές του, με αποφυγή της έπαρσης και της αλαζονείας που ενδέχεται να τον οδηγήσουν σε επιλογές που αντιστρατεύονται το κοινωνικό συμφέρον.
- Επιβάλλεται οι επιστήμονες να είναι κοινωνικά ενεργοί και ευαίσθητοι, να αφουγκράζονται τους προβληματισμούς των συνανθρώπων τους, προσπαθώντας να οριοθετήσουν - στο μέτρο πάντα του δυνατού – τις πιθανές εφαρμογές των ανακαλύψεων τους με γνώμονα το ευρύτερο κοινωνικοπολιτικό όφελος.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συνοψίζοντας, κυρίες και κύριοι,αγαπητοί φίλοι, γίνεται νομίζω εύκολα αντιληπτή η σπουδαιότητα της επιστήμης στη ζωή όλων μας, γεγονός που αυξάνει ραγδαία τις απαιτήσεις που υπάρχουν από τους σύγχρονους επιστήμονες ώστε να εκπληρωθεί στο μέγιστο δυνατό βαθμό ο πανανθρώπινος ρόλος του λειτουργήματος που έχουν αναλάβει. Ας ελπίσουμε πως με την ανάλογη βοήθεια από την πολιτεία αλλά και ευρύτερα το κοινωνικό σύνολο θα μπορέσουν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις αυτού του ρόλου.

Σας ευχαριστώ που με ακούσατε